ĐỖ KIÊN CƯỜNG

Học sinh với Thế giới âm nhạc

Các nhạc cụ trong dàn nhạc giao hưởng

4

BỘ GÕ

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Học sinh với Thế giới âm nhạc

Các nhạc cụ
trong dàn nhạc giao hưởng

4

BỘ GÕ

Tác giả : ĐỖ KIÊN CƯỜNG
Hình ảnh: ĐINH GIA TRUNG
ĐỖ KIÊN CƯỜNG
Thiết kế : BÙI NAM
Ảnh bìa : Nghệ sỹ trống Snare Drum
NGUYỄN NĂNG QUANG

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Dàn nhạc giao hưởng

Dàn nhạc

Dàn nhạc giao hưởng chuyên biểu diễn những bản giao hưởng và những tác phẩm mang tính nghiêm túc, cổ điển. Khi dàn nhạc giao hưởng biểu diễn thì được gọi là buổi hòa nhạc.

Dàn nhạc Opera [ˈɔprə] hay còn gọi là *dàn nhạc nhạc kịch hoặc ca kịch* là dàn nhạc đệm cho vở nhạc kịch, ca kịch. Nhạc kịch, ca kịch là vở kịch được kết hợp với âm nhạc rất chặt chẽ, hầu hết các ngôn từ trong vở nhạc kịch được hát lên chứ không phải là nói. Đi xem các buổi biểu diễn này gọi là đi xem Opera.

Dàn nhạc Ballet ['bælei] hay còn gọi là *dàn nhạc vũ kịch* là dàn nhạc đệm những bản nhạc cho một hình thức múa có tên gọi là vũ kịch. Vũ kịch là vở kịch, là câu chuyện được kể lại bằng múa và nhạc, không có lời hát. Đi xem các buổi biểu diễn này gọi là đi xem Ballet hoặc đi xem vũ kịch.

Các nhạc cụ có ở trong dàn nhạc Opera hay dàn nhạc Ballet cũng tương tự như trong dàn nhạc giao hưởng. Thông thường, thành viên dàn nhạc từ 40 đến 100 người.

Nhạc cụ thuộc bộ gõ

Những nhạc cụ thuộc bộ gõ trong dàn nhạc giao hưởng thường có: trống Gran Cassa, trống Timpani, trống quân đội Snare Drum, trống Tambourine, Cymbal và Piatti, Triangle.

Công dụng của các nhạc cụ gõ là thêm vào phần tiết tấu, nhịp điệu cho dàn nhạc.

Khi muốn tạo ra âm thanh, chúng ta phải gõ, đập, hoặc lắc các nhạc cụ thuộc bộ gõ.

Số lượng các nhạc cụ gõ và nghệ sĩ chơi bộ gõ thay đổi tùy theo yêu cầu của từng tác phẩm âm nhạc riêng biệt. Có tác phẩm chỉ cần một nhạc cụ gõ tham gia, nhưng có tác phẩm cần đến hơn chục loại nhạc cụ gõ.

Nghệ sỹ trống Gran Cassa Huỳnh Vĩnh Phúc

Trống Gran Cassa [grahn cahs-sah]

Trống Gran Cassa là trống bass to nhất trong dàn nhạc.

Âm thanh của trống rất trầm và lớn, nghe như tiếng sấm.

Người nghệ sĩ thường dùng chiếc dùi trống to để đánh trống. Chiếc dùi này có bọc đầu trông như cục bông màu trắng.

Người nghệ sĩ chơi trống có thể dùng bàn tay vỗ hay đập hoặc dùng dùi trống gõ lên mặt trống.

Hai mặt trống có thể bằng da bò, da trâu hoặc bằng màng nhựa tổng hợp.

Đường kính của một chiếc trống Gran Cassa thường khoảng 1 mét trở lên.

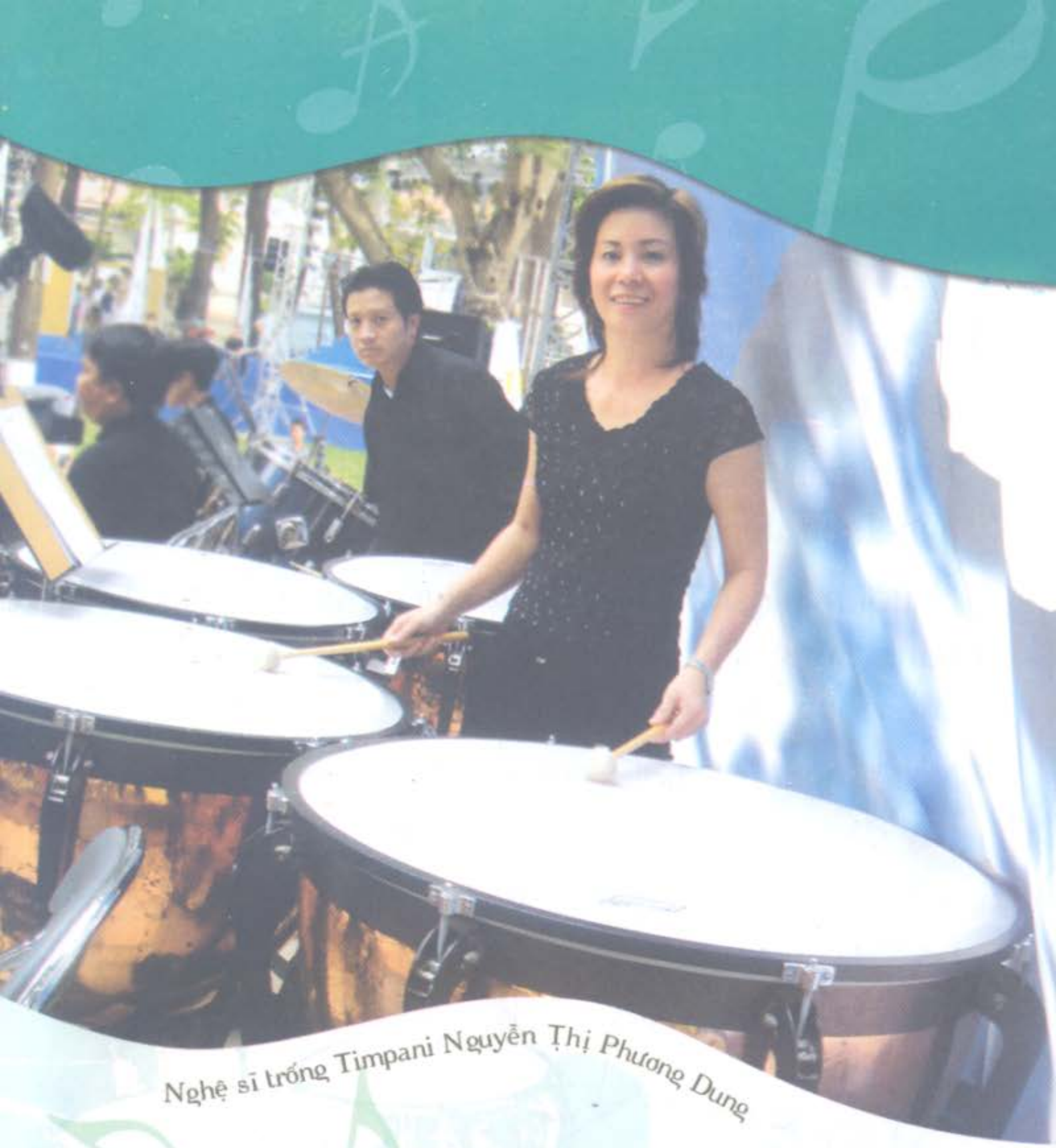

Nghệ sĩ trống Timpani Nguyễn Thị Phương Dung

Trống Timpani ['tim pa ni]

Trống Timpani là loại trống 1 mặt. Mặt trống có thể bằng da hoặc nhựa tổng hợp. Thùng trống bằng kim loại, có hình dạng như nửa vỏ trứng khổng lồ. Trong dàn nhạc giao hưởng, thường có 2 chiếc Timpani trở lên.

Người nghệ sĩ thường dùng dùi trống có đầu bọc mềm và tròn như cục bông khi đánh Timpani.

Âm thanh của trống Timpani có cao độ rõ ràng. Người ta thường chỉnh âm thanh cho chuẩn trước khi đánh trống bằng cách căng lại độ căng của mặt trống bằng bộ phận chỉnh âm. Việc này cũng giống như lên dây đàn cho đàn Violin trước khi biểu diễn.

Trống Timpani có nguồn gốc ở Trung Đông vào khoảng trước thế kỷ thứ 10.

Bộ phận chỉnh âm của trống Timpany

Nghệ sĩ bộ gõ Phạm Anh Tuấn chơi Piatti

Cymbal

Cymbal ['simbəl] & Piatti

Cymbal, hay còn gọi là chũm chọe, được làm bằng đồng pha thiếc và to như chiếc mâm.

Người nghệ sĩ thường dùng dùi trống khi chơi một chiếc Cymbal.

Nhạc cụ gồm 2 chiếc Cymbal được gọi là Piatti. Lúc người nghệ sĩ chơi Piatti, tức đập 2 chiếc Cymbal vào nhau, thì âm thanh phát ra rất to, như tiếng chiếc mâm rơi từ trên cao xuống đất.

Nhiều khi người nghệ sĩ chơi Piatti chỉ đứng lên đập 2 chiếc Cymbal vào nhau duy nhất một lần vào lúc gần kết thúc buổi hòa nhạc.

Nghệ sĩ trống quân đội Snare Drum Nguyễn Năng Quang

Trống Snare Drum ['sneə,drʌm]

Trống Snare Drum là loại trống có 2 mặt. Khi gõ hoặc vỗ lên mặt trên của trống thì những sợi dây bằng kim loại ở mặt dưới trống rung lên và làm cho tiếng trống rè rè rất ấn tượng.

Trống Snare Drum thường được thấy trong các hoạt động quân đội như là lúc chào cờ, diễu binh, vì vậy trống còn được gọi là trống quân đội.

Trống Snare Drum rất thông dụng và gần như là không thể thiếu trong những bộ trống nhạc nhẹ, dàn nhạc kèn (Fanfare). Từ thế kỷ 19 đến nay, trống Snare Drum được sử dụng ngày càng nhiều trong dàn nhạc giao hưởng.

Trống Snare Drum thực sự quan trọng trong tác phẩm "Bolero" do nhạc sĩ người Pháp Ravel sáng tác cho dàn nhạc giao hưởng. Trong tác phẩm này, Snare Drum được gõ từ đầu đến cuối tác phẩm.

Tambourine

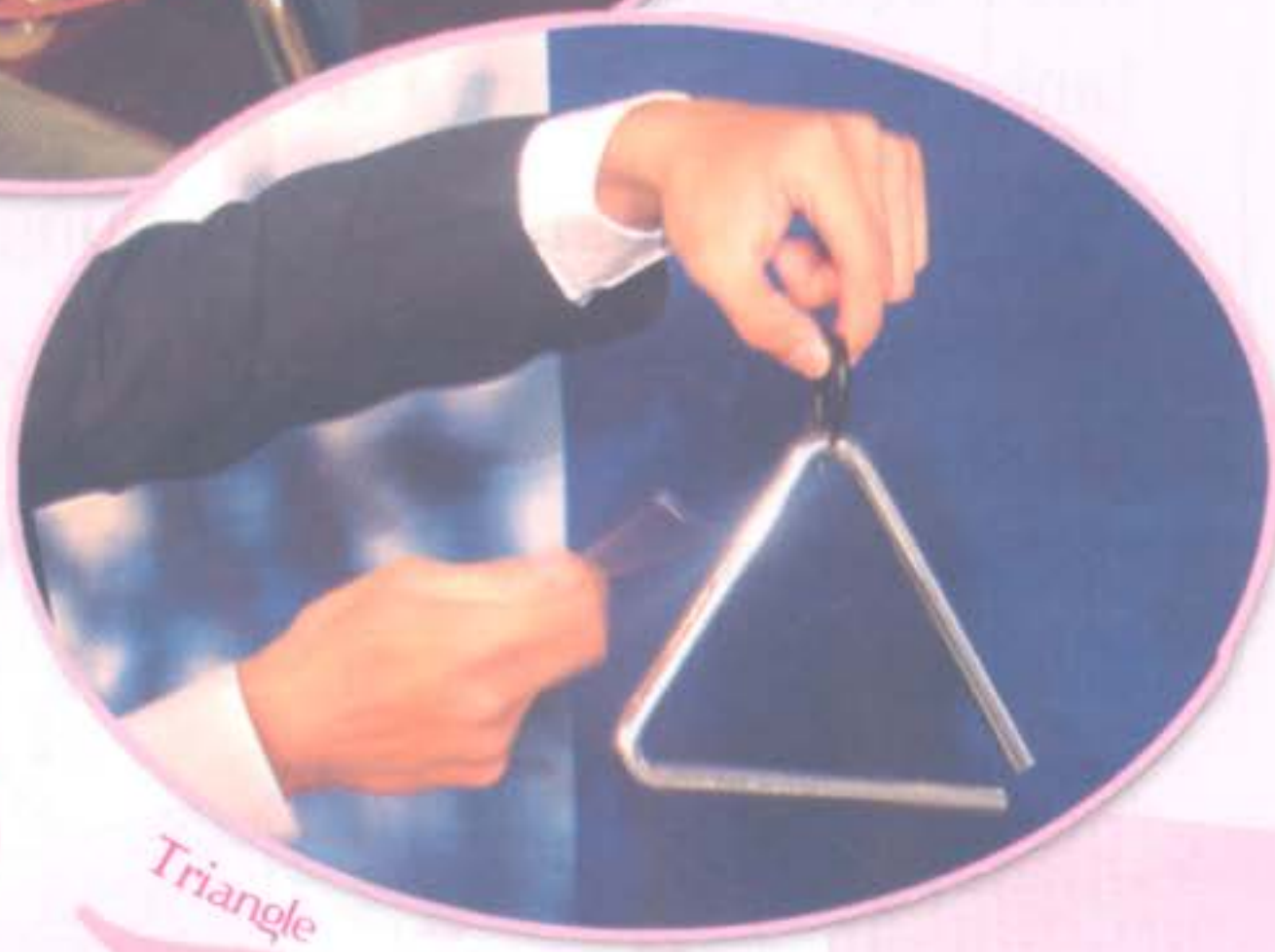

Triangle

Tambourine [ˌtæmbəˈriːn] & Triangle [ˈtraiæŋgl]

Tambourine, hay còn gọi là trống lục lạc, thường có 2 loại: loại có một mặt trống (bằng da hoặc nhựa tổng hợp) và loại không có mặt trống. Trên vành trống (tang trống) gắn những vòng kim loại. Khi người chơi lắc hoặc dùng tay hay dùi trống gõ lên trống, các vòng kim loại này va vào nhau tạo nên âm thanh rộn ràng vui tai.

Triangle là một loại nhạc cụ gõ được tạo từ thanh thép uốn thành hình tam giác. Vì vậy, Triangle còn được gọi là kẻng ba góc hoặc phách tam giác.

Thông thường, người nhạc công dùng một tay cầm cao Triangle lên, còn tay kia cầm một thanh thép khác gõ vào Triangle và tạo ra tiếng leng keng.

Trống Tambourine có nguồn gốc từ vùng Trung Đông.

Câu hỏi củng cố

- Trống Timpani có mấy mặt trống?
- Khi nào thì Cymbal được gọi là Piatti?
- Tại sao lại gọi trống Snare Drum là trống quân đội?
- Nguồn gốc của trống Tambourine ở đâu?
- Âm thanh của Triangle như thế nào?
- Trống nào to nhất trong dàn nhạc giao hưởng?

Nhà xuất bản Trẻ trân trọng cảm ơn các giảng viên, sinh viên, nghệ sỹ của Nhạc viện thành phố Hồ Chí Minh và dàn nhạc Giao hưởng Opera Ballet thành phố Hồ Chí Minh đã ủng hộ để bộ sách này ra đời.

Trống Snare Drum thường được thấy trong các hoạt động quân đội như là lúc chào cờ, diễu binh, vì vậy trống còn được gọi là trống quân đội.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
TS. QUÁCH THU NGUYỆT
Biên tập : LÝ HOÀNG LÝ
Hình ảnh: ĐỖ KIÊN CƯỜNG
ĐINH GIA TRUNG
Bìa & trình bày: BÙI NAM

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ
161B Lý Chính Thắng, Q.3, Tp. Hồ Chí Minh
ĐT: 9316289 - 9316211 - 8465596
Fax: 08 8437450
E-mail: nxbtre@hcm.vnn.vn
Website: http://www.nxbtre.com.vn

CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN TRẺ TẠI HÀ NỘI
Số 20 ngõ 91 Nguyễn Chí Than
Q. Đống Đa, Hà Nội
ĐT : (04)7734544
Fax : (04)7734544
E-mail: vanphongnxbtre@hn.vnn.vn

¥650 19

Khổ 16x24cm. Số: 55-2008/CXB/259-187/Tre. Quyết định xuất bản số: 275A/QĐ-Tre, ngày 27 tháng 02 năm 2008. In 5.000 cuốn, tại Xí nghiệp In Nguyễn Minh Hoàng. Địa chỉ: 100 Lê Đại Hành, P.7, Q.11, TP.HCM. ĐT: 8555812. In xong và nộp lưu chiểu tháng 03 năm 2008.

HS &TG âm nhạc bộ gõ
8 934974 073031
Giá : 8.500 đ